

International Journal of Social
Science Research
www.ijssr.net
ijssresearch@gmail.com
ISSN: 2146-8257

Book Introduction

İslamoğlu, A. H., Alnıaçık, Ü. (2014). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş.

Mustafa DOLMAZ¹

<http://orcid.org/0000-0002-9420-0331>

ABSTRACT

Scientific research methods are of great importance for researchers. Researchers and researchers from various institutes are the only reference research methods. The research methods are utilized in gathering the findings obtained from the research and in reaching the most accurate results. This book called Research Methods in Social Science, provides readers with useful information on research methods. In the book, Spss applications have been included in many different works. How the analysis is done and which methods to use are explained in detail. The book consists of the following parts: concepts related to science and science, research process, methodology, methods of collecting information, sampling, qualitative researches, preparation of analysis of data, analysis of data, form and scope of research report.

Received: 07.07.2018

Accepted: 30.12.2018

Published online:

31.12.2018

Key Words: Social sciences, research methods, spss, analysis methods

¹ Corresponding author:

Dr.

mdolmaz58@gmail.com

Kitap Değerlendirme

İslamoğlu, A. H., Alniaçık, Ü. (2014). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş.

Mustafa DOLMAZ¹

<http://orcid.org/0000-0002-9420-0331>

ÖZET

Bilimsel araştırma yöntemleri, araştırmacılar için çok büyük bir önem arz etmektedir. Araştırmacılar ve çeşitli enstitülerde öğrenim gören öğrencilerin yegâne başvuru kaynağı araştırma yöntemleridir. Araştırmadan elde edilen bulguların bir araya getirilmesinde ve en doğru sonuçlara ulaşılmasında araştırma yöntemlerinden faydalanılmaktadır. Bu amaçla yazılan, Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri adlı bu kitap okuyuculara araştırma yöntemleri konusunda faydalı bilgiler sağlamaktadır. Kitapta, birçok eserden farklı olarak Spss uygulamalarına yer verilmiştir. Analizlerin nasıl yapılacağı ve hangi yöntemlerin kullanılacağı detaylı olarak anlatılmıştır. Kitap řu bölümlerden oluşmaktadır: bilim ve bilimle ilgili kavramlar, araştırma süreci, yöntemi, bilgi toplama yöntemleri, örnekleme, nitel araştırmalar, verilerin analize hazırlanması, verilerin analizi, araştırma raporunun biçimi ve kapsamı.

Anahtar Kelimeler: Sosyal bilimler, araştırma yöntemleri, spss, analiz yöntemleri.

¹ Sorumlu yazar iletişim bilgileri:

Dr.

mdolmaz58@gmail.com

Giriş

Sosyal bilimlerde bilimsel araştırmaların amacı; meydana gelen sosyal olayların tanımlanması, açıklanması, gelecekte olabilecek olaylara karşı tahminlerde bulunulması amaçlarını kapsamaktadır. Bu bağlamda sorunların kontrol altında tutulabilmesi, çözüm getirilmesi ve doğru kararların alınabilmesine yardım etmektedir. Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri adlı kitap bu konuda gerekli bilgileri vermesi sebebiyle önemli bir kaynak oluşturmaktadır.

Kitabın Künyesi

Kitabın Adı: Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri

Kitabın Yazarları: Prof. Dr. A. Hamdi İslamoğlu, Doç. Dr. Ümit Alnıaçık

Kitabın Baskı Sayısı: 4.Baskı

Kitabın Baskı Yılı, Yeri, Yayınevi: Ekim 2014, İstanbul, Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş.

Birinci Baskı Sayısı, Tarihi, Yayınevi: 2011, İstanbul, Beta Yayınları

Kitabın kapak Tasarımı: Evren Kayhan

Dizgi: Beta Basım A.Ş

ISBN: 978-605-333-187-2

Kitabın Bölümleri ve Konuları

Kitap 9 ana bölümden ve bu bölümlerin alt konu başlıklarından oluşmaktadır. Kitabın tüm bölümleri alanında uzman olan ve üniversitelerde görev yapan kişiler tarafından ele alınarak hazırlanmıştır. Eser okuyucuya akıcı, sağlam ve bütüncül bir dille oluşturulan bir anlatım sunması yanında SPSS programından uygulamalı birkaç örnek içermesi bakımından da önemlidir. Sadece araştırma yöntemleri hakkında bilgi içeren kitapların aksine pratikte bu yöntemlerle toplanan verilerin nasıl analiz edileceğine dayalı da çok önemli bilgiler içermektedir. Kitabı, ana başlıkları üzerinden incelersek;

1.Bölüm: Bilim ve Bilimle İlgili Kavramlar

Kitabın ilk bölümü 24 konu başlığı altında ele alınmıştır.

Bu kapsamda kavram, bilim ve felsefe, pozitivist sosyal bilim, yorumlayıcı sosyal bilim, eleştirel sosyal bilim, bilim nedir, bilimsel yöntem, kuram, yasa, kural, ilke, sistem, sav, varsayım, hipotez, aksiyom, postula, yöntem, mantık, değişken ve parametre, neden etki ve ilişki ve olgu başlıklarına değinilerek bu kavramların tanımlamaları yapılmıştır. 23.konu ise 3 başlık altında incelenmiştir. Bunlar; konunun ele alınış biçimine göre, yöntembilime göre ve araştırmanın amacına göre araştırma türleridir. Son konuda ise toplumbilim araştırmalarında karşılaşılan bazı sorunlara değinilerek bölüm tamamlanmıştır.

2.Bölüm: Araştırma Süreci

Bu bölüm, 4 ana başlıktan oluşmaktadır.

İlk başlıkta, konu seçiminin nasıl yapılacağından ve nelere dikkat edilmesi gerektiğinden bahsedilmektedir. İkinci başlıkta kaynaklara ulaşma konusunda araştırmaların önemi vurgulanmıştır. Üçüncü başlık araştırma sürecinde yürütülen faaliyetler kapsamında; kurumsal yapı, araştırmanın amacı, sınırları, yararı, kısıtları ve yargılanması hakkındaki bilgileri

okuyucuya sunmaktadır. Son başlıkta ise bölümle ilgili önerilere yer verilerek konu bütünlüğü sağlanmıştır.

3. Bölüm: Araştırmanın Yöntemi

Bu bölüm, tek bir konu başlığı altında yazılmıştır. Bu kapsamda araştırma yönteminin evrelerinin neler olduğu, araştırma probleminin nasıl düzenleneceği, literatür çalışmasının ne amaçla yapılacağı, araştırma modelinin neyi göstermesi gerektiği, araştırmanın varsayımları ve hipotezlerinin neden belirtilmesi gerektiği sorularına cevap verilmektedir.

4. Bölüm: Bilgi Toplama Yöntemleri

Bu bölüm, toplamda 6 konudan oluşmaktadır. İlk konuda gerekli bilgi türlerinin belirlenmesi ve bu konuda başarı sağlanabilmesi için nelere dikkat edilmesi gerektiği anlatılmaktadır. İkinci konu; bilgi kaynaklarının belirlenmesinde birincil ve ikincil kaynaklara yönelik bilgiler vererek bir örnekle konuyu açıklamaktadır. Üçüncü konu; bilgi toplama yönteminin seçimi başlığı altında gözlem yöntemi, deney yöntemi ve anket yöntemi hakkında bilgiler vererek, anket yöntemi alt başlığı içerisinde ise anket formunun hazırlanması, anket soruları, anketin güvenilirliği ve geçerliliği hakkında geniş bilgiler vererek okuyucuyu bilgilendirmektedir. Dördüncü konuda farklı ölçek türlerinin açıklamalarına yer verilmiştir bunlar; nominal ölçek, ordinal ölçek, aralıklı ölçek, sürekli sıralama ölçeği, rasyo ölçek, boyutsal ayırma ölçeği, likert ölçeği, toplumsal uzaklık ölçeği, ikili karşılaştırmalar, thurstone'un karşılaştırmalı yargılar yasası ve anlamsal farklılık ölçeğidir. Beşinci konuda ölçmede dikkat edilmesi gereken hususlara yer verilmiştir. Son konuda ise soru ve ölçeklerle ilgili olumsuz tutumlardan bahsedilerek bölümün içeriği tamamlanmıştır.

5. Bölüm: Örneklem

Bu bölümde, 6 konu bulunmaktadır. İlk konuda ana kitlenin tanımı yapılmış ve örneklem çerçevesinden bahsedilen ikinci konu ile bölüme devam edilmiştir. Üçüncü konu örnek bireylerin belirlenmesini içermektedir. Dördüncü konu iki başlık altında incelenmiştir. Bunlardan ilki tesadüfi örneklem yöntemleri olan; basit tesadüfi örneklem, zümrelere göre örneklem, kümelere göre örneklem, alanlara göre örneklem türlerini açıklamaktadır. İkincisi ise tesadüfi olmayan örneklem yöntemleri konusunda okuyuculara bilgiler sunmaktadır. Beşinci konuda basit tesadüfi örneklemede örnek büyüklüğünün, standart hatanın belirli bir değerden büyük olmaması hali ve örnek ortalaması ile arasındaki fark durumları açısından belirlenmesi hakkında bilgiler vermektedir. Son konuda ise örneklem sürecindeki hataların hangi durumlarda meydana geldiğinden bahsedilmiş tablolar sunularak konunun açıklaması yapılmıştır.

6. Bölüm: Nitel Araştırmalar

Bu bölüm 3 alt başlık altında incelenmiştir. İlk konu; nitel araştırmalarda araştırma sürecini kapsamaktadır. Bu konuda nitel araştırmalarda yapılan örneklem ve nitel araştırmalarda veri toplama yöntemleri olan; mülakat, doküman inceleme, örnek olay incelemesi ve odak grup görüşmeleri açıklayıcı şekilde anlatılmış örneklerle konu pekiştirilmiştir. Nitel araştırmalarda

dikkat edilecek noktalar bölümün ikinci konusunu oluşturmaktadır. Üçüncü konu ise Nicel araştırmalar nitel araştırmalarla desteklenebilir mi? sorusunun yanıtından oluşmaktadır.

7. Bölüm: Verilerin Analize Hazırlanması

Bu bölüm, 4 konu altında incelenmiştir. İlk konuda verilerin hazırlanmasının ne anlama geldiğine kısaca değinildikten sonra SPSS programının tanıtımının yapılması kapsamında; program menüleri olan; file, edit, view, data, transform, analyze, graph, utilities, window ve help menülerinin ne için kullanıldığının açıklanmasını, veri girişinin nasıl yapılacağını, çıktı penceresi oluşturulması ve kod yazım penceresinin oluşturulması süreçlerinden oluşmaktadır. İkinci konuda analiz ön koşullarının test edilmesi için gerekli olan genel koşullar, parametrik testler için ön koşullar ve parametrik olmayan testler için ön koşulların açıklamalarını kapsamaktadır. Üçüncü konuda hangi durumlarda frekans tablolarının ve çapraz tabloların kullanılabileceği açıklanmıştır. Son olarak güvenilirlik analizleri konusuna değinilerek bölüm tamamlanmıştır.

8. Bölüm: Verilerin Analizi

Bu bölümde, iki başlık ele alınmıştır. İlki parametrik testler başlığı altında incelenen T testi, varyans analizi, korelasyon analizi, regresyon analizi, faktör analizi, kümeleme analizi ve ayırma analizi açıklamalarını kapsamaktadır. İkinci başlıkta ise; parametrik olmayan testler, ki-kare testi, kolmogorov-smirnov testi, mann-whitney u testi, wilcoxon işaretli sıra testi, kruskal-wallis testi, sperman sıra korelasyonu hakkında bilgiler verilmiş hangi durumlarda bu testlerin kullanılabileceği detaylı şekilde okuyucuya sunulmuştur.

9. Bölüm : Araştırma Raporunun Biçimi ve Kapsamı

Bu bölümde, araştırma raporunun dili, araştırmanın kısımları, kaynak göstermenin nasıl yapılacağı, kaynak göstermeyi gerektiren durumlar ve bu konuda kullanılabilen yöntemler etkili bir dil kullanılarak verilmiştir. Bölüm bibliyografya düzenleme hakkında bilgiler vererek devam ettirilmiş ve araştırma hatalarına ilişkin örnekler verilerek okuyucunun etkili bir anlatımın ne sıra ile ve nasıl sunulacağına ilişkin detaylı bilgileri içeren ve okuyucunun bu konudaki sorularına cevap veren bir bölüm olmuştur.

Sonuç ve Tartışma

Kitabın tüm bölümleri detaylı bir şekilde incelendiğinde kitapta verilen bilgilerin akıcı bir dille, imla ve yazım kurallarına uygun şekilde yapıldığı görülmektedir. Gerekli görülen kısımlarda örnekler, tablolar verilerek okuyucunun konuyu daha iyi anlayabilmesi sağlanmıştır. Bir araştırmanın en başından başlayarak tüm süreçlerin nasıl işleyeceği bu süreçlerde hangi yöntemlerin hangi testlerin yapılabileceği, elde edilen verilerin analizinin nasıl yapılacağı ve araştırma raporunun hazırlanma aşamaları detaylı bir şekilde açıklanarak okuyucuya sunulmuştur. Bu bağlamda araştırma yöntemleri konusunda bilgilere ihtiyacı olanlar için güzel bir kaynak oluşturmaktadır. Sosyal bilimlerde araştırma yapan ve bu alanda çalışan herkesin rahatlıkla kullanılabileceği bir eser niteliği taşımaktadır.

KAYNAKÇA

İslamoğlu, A. H. ve Almaçık, Ü. (2014). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*, (4. Bs.)
İstanbul : Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş.